

V_3 Temat: 15 kwietnia 2020 roku: Kultura polskiego oświecenia.

XVI. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń:

- 1) podaje przykłady naprawy państwa za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, w tym osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej;
 - 2) charakteryzuje cele i konsekwencje konfederacji barskiej;
 - 3) sytuuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja;
 - 4) wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i przedstawia jej następstwa;
 - 5) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.
- 1) Jak wspominaliśmy wcześniej budowle klasycystyczne wzorowano na starożytnych zabytkach greckich i rzymskich. Często stosowanym w nich elementem były kolumny. W architekturze klasycystycznej przeważają linie proste bez łuków i zakrzywień.

Przykłady:

- Pałac na Wodzie w Łazienkach Królewskich str. 166 w podręczniku
- Sala Rycerska Zamku Królewskiego w Warszawie – str. 165 w podręczniku
- Pałac w Śmielowie w Wielkopolsce – str. 165 w podręczniku
- Teatr Wielki w Warszawie – str. 168 w podręczniku.

- 2) Proszę wejść na stronę:

<https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/aktualnosci/wirtualnyprzewodnik-zwiedzaj-online>

oraz

<https://www.ai360.pl/panoramy/788>

Dlaczego *Pałac na Wodzie* oraz *Belweder* są przykładami sztuki klasycystycznej w Polsce? Proszę na podstawie podręcznika i obejrzanego w Internecie materiału napisać w zeszycie notatkę i przesłać ją do wglądu.

- 3) Przykładem budynku mającego cechy klasycyzmu jest siedziba Starostwa Powiatowego w Wieluniu Plac Kazimierza Wielkiego 2. Dlaczego? Napisz w zeszycie.

- 4) Czy potrafisz zatem wymienić przykłady architektury klasycystycznej w Polsce ?

- 5) **Przykłady malarstwa:** Król Stanisław August Poniatowski sprowadził w okresie swojego panowania wielu wybitnych artystów. Zapamiętaj najślynniejszego z nich: MARCELLO BACCIARELLI zwany też CANALETTEM. Canaletto malował obrazy XVII wiecznej Warszawy dbając o najdrobniejsze szczegóły. Dzięki zachowanym obrazom możliwa była odbudowa zrujnowanej przez Niemców Warszawy po II wojnie światowej. Na szczęście obrazy Canaletta ocalały.
- 6) **Oświecenie w Polsce zaczęło krytykować szlachtę za pijaństwo, rozrzutność, egoizm i zacofanie. Przedstawiciele tego nurtu krytykowali również ustrój Rzeczypospolitej . Robiono to w różny sposób i w różny sposób szukano rozwiązań**

Literatura	Teatr	Obiady Czwartkowe	Reforma Szkolnictwa
Przedstawiciele: Bp Ignacy Krasucki pisząc fraszki, poematy ośmieszają wady polskiej szlachty	Stworzył go Wojciech Bogusławski a autorem sztuk był również Julian Ursyn Niemcewicz.	Król August Poniatowski był inicjatorem tak zwanych Obiadów Czwartkowych.	Aby coś zmienić należy reformować szkolnictwo, które uczyło często rzeczy nieprzydatne.
Hugon Kołłątaj i Stanisław Staszic zaczęli uprawiać pisarstwo polityczne krytykując wolną elekcję, zasadę liberum veto. Wzywali do nadania większych praw mieszczanom i chłopom.	W sztukach nawoływali do reform i piętnowali zacofanie polskiej szlachty.	Spotykali się wówczas artyści, uczeni, poeci, publicyści, filozofowie. Omawiano wówczas projekty reform.	14 października 1773 roku sejm powołał Komisję Edukacji Narodowej. Komisja przejęła wszystkie szkoły od parafialnych po uniwersytety. Do tworzenia podręczników powołano Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych.

Z komentarzem [JJ1]: Postarajcie się zapamiętać nazwy utworów tych osób. Wypiszcie je ze strony 163 podręcznika.

- 7) **Przeczytaj tekst źródłowy i odpowiedz na pytania:**

Zalecenia ustawy Komisji Edukacji Narodowej – 1783 r.

(...) Nauczyciele, którzy w rzeczonym stanie (wymienionym zawodzie) tworzyć i kształtować mają, w tym widoku uważani być powinni jako jednej Rzeczypospolitej obywatele, przejęci świetnością zamierzenia swego i urzędu tak wielkiej wagi, tym jedynie zbawieni, aby jak najdokładniej co do wiary świętej, czystych obyczajów, miłości Ojczyzny, znajomości praw narodowych i najużyteczniejszych w społeczności ludzkiej nauk wychowywali i doskonalili synów obywatelskich. (...)

Poleca się w szkole grę w piłkę, biegi, (...) jazdę konną, ćwiczenia wojskowe oraz musztrę bez broni i zdobywanie trudniejszych miejsc, w ogóle każdy (...) obrońcą Ojczyzny swojej być powinien, nie oglądając się na placę, lecz idąc torem sprawiedliwości i honoru (...). Tak nierozdzielny idąc związek edukacja moralna z edukacją fizyczną,

Z komentarzem [JJ2]: Pamiętaj, że jest to tekst z XVIII wieku i język ówczesny różni się od dzisiejszego języka polskiego. W odpowiedziach nie przepisuj tekstu źródłowego a spróbuj napisać je językiem współczesnym.

będą zdolne dać społeczności cnotliwego człowieka. Ojczyźnie dobrego obywatela (...)

- a. Czego, w myśl zaleceń Komisji Edukacji Narodowej, mieli uczyć nauczyciele ?

- b. Jakie ćwiczenia fizyczne zalecano uczniom ?

- c. Jaki był wzór absolwenta w świetle zaleceń ustawy ?

Szkoła Podstawowa w Masłowicach 15.04.2020